

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 19 shtator 2012
Nr. ref.: RK298/12

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rasti Nr. KI56/12

Parashtruesi

**Shkelqim Devolli
Blerim Devolli
Ismet Bojku**

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë,
Ka. nr. 417/11, të 23 marsit 2012**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe
Arta Rama, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga z. Shkelqim Devolli, z. Blerim Devolli dhe z. Ismet Bojku (parashtrues të kërkesës). Z. Shkelqim Devolli përfaqësohet nga avokatët Gani Tigani dhe Andrew Friedman, z. Blerim Devolli përfaqësohet nga avokatët Virtyt Ibrahimaga dhe Benjamin Chew, kurse z. Ismet Bojku përfaqësohet nga avokatja Iliriana Osmani-Serreqi.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Vendimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ka. nr. 417/11, të 23 marsit 2012, që u është dorëzuar më 30 mars 2012.

Objekti i çështjes

3. Parashtruesit e kërkesës pohojnë që vendimi i sipërpërmendur ua shkeli të drejtat e tyre të garantuara me Konventën Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ), përkatësisht me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt).
4. Përveç kësaj, parashtruesit e kërkesës kërkojnë që Gjykata të vendosë masë të përkohshme për shkak se *“Është e qartë që paditësit nuk mund të dënohen për ndonjë veprë penale të pretenduar në bazë të provave të paraqitura. Shqyrtimi kryesor do të ishte i paarsyeshëm dhe do të rezultonte në dëmtim të mëtejshëm të reputacionit të paditësit dhe në pamundësi për ta vazhduar punën e suksesshme të biznesit. Ky dëmtim do të ishte i pariparueshëm për paditësit.”*

Baza juridike

5. Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 22 dhe 27 të Ligjit mbi Kushtetutën e Republikës së Kosovës së 15 janarit 2009 (Nr. 03/L-121), (në tekstin e mëtejshëm: Ligji), dhe në rregullat 54, 55 dhe 56 (2) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: “Rregulloja e punës”).

Procedura në Gjykatë

6. Parashtruesit e parashtruan kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata) më 23 maj 2012.
7. Më 5 korrik 2012, Kryetari e caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët Robert Carolan (kryesues), Enver Hasani dhe Kadri Kryeziu.
8. Më 17 korrik 2012, Gjykata kërkoi nga parashtruesit që ta dorëzonin Vendimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ka. nr. 417/11, të 22 marsit 2012.
9. Më 19 korrik 2012, Gjykata i njoftoi Gjykatën e Qarkut në Prishtinë dhe Prokurorinë Speciale për parashtrimin e kërkesës.
10. Më 20 korrik 2012, parashtruesi e dorëzoi në Gjykatë Vendimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ka. nr. 417/11, të 22 marsit 2012.
11. Më 19 shtator 2012, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e Gjyqtarit Raportues dhe i paraqiti rekomandimin Gjykatës për papranueshmërinë e Kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

12. Më 8 qershor 2011, prokurori special ngriti aktakuzën (PPS nr. 376109) në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë.
13. Më 5 nëntor 2011, gjyqtari konfirmues pjesërisht e konfirmoi aktakuzën ndaj parashtruesve (Ka. nr. 417/11). Parashtruesit ushtruan ankesë ndaj vendimit për

pranueshmërinë e provave dhe vendimit për konfirmimin e aktakuzës të kolegjit prej tre gjyqtarëve të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë.

14. Më 22 mars 2012, kolegji prej tre gjyqtarëve i Gjykatës së Qarkut në Prishtinë e hodhi poshtë si të pabazuar ankesën e parashtruesve (Ka. nr. 417/11). Gjykata e Qarkut në Prishtinë konstatoi që *“në shqyrtimin kryesor do të vlerësohen implikimet e mundshme të nenit 157.1 të KPPK-së dhe do të sigurohet që procedurat janë të drejta”*.

Pretendimet e parashtruesit

15. Parashtruesi pohon me sa vijon.

- (i) Shkelja e të drejtës për t'u ballafaquar me dëshmitarë, neni 6.3 (d) i KEDNJ-së

- Parashtruesi pohon që *“Prokuroria e ka bazuar vendimin e vet për ngritjen e aktakuzës (dhe gjykata e ka bazuar vendimin e vet për konfirmim po ashtu, pjesërisht) në bazë të letrave të dërguara nga përfaqësuesi ligjor i z. Adrian Shatku, ose në një rast, nga vetë z. Shatku. Prokuroria nuk e ka përfshirë z. Shatku në listën e dëshmitarëve të mundshëm për shqyrtimin kryesor, edhe pse letrat e tij të pretenduara janë dëshmitë kryesore mbi të cilat Zyra e Prokurorit e ka bazuar aktakuzën. Kërkesa e Prokurorisë që ta obligojë z. Shatku për t'iu përgjigjur ftesës për integrim nga ana e autoriteteve është refuzuar nga Departamenti i Shtetit i Shteteve të Bashkuara të Amerikës, kështu që nuk ekziston mundësia që z. Shatku të marrë pjesë në shqyrtimin kryesor si dëshmitar. Prokuroria nuk ka prova të tjera të besimeve apo pikëpamjeve të z. Shatku përveç letrave në fjalë. Vendimi për të ngritur aktakuzë pa argumente, duke e ditur që z. Shatku nuk do të jetë dëshmitar në shqyrtimin kryesor dhe që mbrojtja nuk do të ketë mundësi për ta sfiduar z. Shatku gjatë shqyrtimit, është shkelje e qartë e nenit 6, paragrafit 3, pikës d”*.

- (ii) Shkelja kundër parimit të supozimit të pafajësisë, neni 6.2 i KEDNJ-së

- Parashtruesi pohon që *“Paditësi i ka ofruar prokurorisë prova që z. Shatku nuk ka asnjë pretendim ndaj paditësit. Përveç kësaj, paditësi i ka ofruar prokurorisë prova që 50.000,00 euro janë paguar nga paditësi, prandaj, nuk është i vërtetë pretendimi që kompania Dardafon SHPK është dëmtuar. Prokuroria nuk i ka vlerësuar ato prova. Përveç kësaj, ajo nuk i ka përfshirë provat kryesore të paraqitura nga të pandehurit në dosjen e prokurorisë për ta mashtruar gjyqtarin e procedurës paraprake për të besuar që aktakuza është e bazuar”*.

- (iii) Ndjekje publike

- Parashtruesi pohon që *“Mediet e kanë ndjekur nga afër procedurën. Prokuroria i ka kontribuar fushatës publike kundër paditësit. Emri i respektuar i Kompanisë “Devolli” Group Shpk (një kompani prodhuese dhe tregtare) në të cilën paditësi është aksionari që ishte i përfshirë në këtë rast, edhe pse kjo kompani nuk ka të bëjë asgjë me këtë rast. Kjo përfshirje masive e publicitetit të rastit ka krijuar bazën që drejtësia publike do të pengohet dhe paragjykohet seriozisht”*.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

16. Gjykata thekson se mund të vendosë vetëm për pranueshmërinë e kërkesës, nëse parashtruesi tregon se i ka shteruar të gjitha mjetet efektive juridike në dispozicion sipas ligjit në fuqi.
17. Neni 113.7 i Kushtetutës thotë që *“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike dhe të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*
18. Në anën tjetër, neni 47.2 i Ligjit përcakton që *“Individi mund ta ngritë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*
19. Parimi i subsidiaritetit kërkon që parashtruesi i kërkesës t’i shterojë të gjitha mundësitë procedurale në procedura të rregullta për ta parandaluar shkeljen e Kushtetutës, ose, nëse ka, për ta korrigjuar shkeljen e një të drejte themelore.
20. Arsytimi për rregullin e shterimit është që t’u ofrojë autoriteteve në fjalë, duke përfshirë gjykatat, mundësinë për ta parandaluar ose korrigjuar shkeljen e supozuar të Kushtetutës. Ky rregull bazohet në supozimin se rendi juridik i Kosovës do të sigurojë mjet efektiv për shkeljen e të drejtave kushtetuese. Ky është një aspekt i rëndësishëm i karakterit subsidiar të Kushtetutës (shih, Aktvendim për Papranueshmëri: Universiteti AAB-RIINVEST L.L.C., Prishtinë, kundër Qeverisë së Republikës së Kosovës, KI-41/09, i 21 janarit 2010, dhe shih, *mutatis mutandis*, GJEDNJ, Selmouni kundër Francës, nr. 25803/94, Vendimi i 28 korrikut 1999).
21. Në të vërtetë, si rregull i përgjithshëm, Gjykata Kushtetuese do të ndërhyjë vetëm nëse ka shkelje të interpretimit të Kushtetutës apo nëse ligjet nuk janë në pajtim me Kushtetutën, por vetëm pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.
22. Në këtë drejtim, parashtruesit pohojnë që ka pasur shkelje gjatë hetimit penal, fazës paraprake të procedurës penale, që ende janë në shqyrtim e sipër.
23. Siç u tha më lart, parashtruesi pretendon: (1) shkelje të së drejtës për t’u ballafaquar me dëshmitarë, neni 6.3 (d) i KEDNJ-së, (2) shkelje të parimit të supozimit të pafajësisë, neni 6.2 i KEDNJ-së, dhe (3) prokuroria publike.

(1) Shkelja e së drejtës për t’u ballafaquar me dëshmitarë, neni 6 (3) d) i KEDNJ-së
24. Neni 6.3 (d) i KEDNJ-së përcakton:

“Çdo i akuzuar për një vepër penale ka të drejtat minimale të mëposhtme: d. të pyesë ose të kërkojë që të merren në pyetje dëshmitarët e akuzës dhe të ketë të drejtën e thirrjes dhe të pyetjes të dëshmitarëve në favor të tij, në kushte të njëjta me dëshmitarët e akuzës.”
25. Gjykata Kushtetuese konsideron që pretendimi i parashtruesit për shkelje të nenit 6 të KEDNJ-së është i pavend dhe i parakohshëm.
26. Në të vërtetë, neni 6 i KEDNJ-së ka të bëjë me të drejtën për një proces të rregullt. Procedura penale ende është në fazën paraprake, ku diskutimi mbi dyshimin e bazuar për kryerje të veprës penale është i përqendruar në nenin 5 të KEDNJ-së, i cili ka të bëjë me të drejtën e personit për liri dhe siguri.

27. Prandaj, pretendimi mbi bazën e nenit 6 duhet të lidhet me shqyrtimin, i cili pritet të mbahet, dhe të bëhet gjatë shqyrtimit dhe me rastin e parashtrimit të ankesës kundër aktgjykimit.

(2) Shkelja e parimit të supozimit të pafajësisë, neni 6.2 i KEDNJ-së

28. Parashtruesi pohon që prokuroria “nuk i ka përfshirë provat kryesore të paraqitura nga të pandehurit [parashtruesi] në dosjen e prokurorisë për ta mashtruar gjyqtarin e procedurës paraprake për të besuar që aktakuza është e bazuar”.

29. Prandaj, parashtruesi konkludon që ka pasur shkelje të nenit 6.2 të KEDNJ-së, i cili thotë:

“Çdo person i akuzuar për një vepër penale prezumohet i pafajshëm, derisa fajësia e tij të provohet ligjërisht”.

30. Është detyrë e trupit gjykues që t’i vlerësojë jo vetëm provat mbi të cilat bazohet dyshimi i bazuar, por edhe dëshmitë e dëshmitarëve të tjerë dhe provat materiale të paraqitura nga palët gjatë gjykimit.

31. Prandaj, argumenti që disa prova të paraqitura nga parashtruesi nuk ishin vlerësuar në mënyrë të drejtë ose ishin dorëzuar nga prokurori tani për tani është i parakohshëm.

32. Në këtë rast, Gjykata vëren që lënda ende është në procedurë e sipër në gjykata të rregullta, ku parashtruesi ende ka mundësi t’i ankohet gjyqtarit hetues lidhur me shkeljen e supozuar të të drejtave të tij gjatë periudhës paraprake. Prandaj, Gjykata konsideron që ende nuk ka vendim të formës së prerë i cili mund të kontestohet në këtë Gjykatë (shih Lutfi Dervishi, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimeve të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë: Kp. nr. 196/2009, i 8 qershorit 2009, PPS. nr. 02/2009, P. nr. 309/10, P. nr. 340/10, KA. nr. 278/10 dhe KA. nr. 309/10, të 1 marsit 2011, P. nr. 309/10, P. nr. 340/10, KA. nr. 278/10 dhe KA. nr. 309/10, të 27 prillit 2011, Aktvendim për papranueshmëri, i 12 dhjetorit 2011).

33. Prandaj, parashtruesi nuk i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion sipas ligjit në fuqi, duke përfshirë shkallën e fundit, siç kërkohet në nenin 113.7 të Kushtetutës dhe nenin 47.2 të Ligjit.

(3) Prokuroria publike

34. Parashtruesi pohon që “Mediet e kanë ndjekur nga afër procedurën. (...) Kjo përfshirje masive e publicitetit të rastit ka krijuar bazën që drejtësia publike do të pengohet dhe paragjykohet seriozisht”.

35. Gjykata thirret në nenin 48 të Ligjit, i cili përcakton që “Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

36. Përveç kësaj, rregulli 36.2 (d) përcakton që “Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar nëse bindet se: d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

37. Në këtë rast, parashtruesi nuk sqaron si dhe pse, dhe cilat të drejta janë shkelur.

38. Prandaj, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe si e tillë, duhet të hidhet poshtë.

Vlerësimi i kërkesës për Masë të përkohshme

39. Parashtruesit gjithashtu kërkuan vendosjen e masës së përkohshme, sepse *“shqyrtimi kryesor do të ishte i paarsyeshëm dhe do të rezultonte në dëmtim të mëtejshëm të reputacionit të paditësit dhe në pamundësi për ta vazhduar punën e suksesshme të biznesit. Ky dëmtim do të ishte i pariparueshëm për paditësit.”*
40. Ligji përcakton që *“Gjykata Kushtetuese (...) mund të vendos përkohësisht masa të përkohshme ndaj një çështjeje që është objekt i procedurës (...)”*.
41. Në anën tjetër, rregulli 54.1 i Rregullores së punës përcakton që *“Në çfarëdo kohe përderisa kërkesa është e pazgjidhur para Gjykatës (...), pala mund të kërkojë vendosjen e masës së përkohshme”*.
42. Gjykata konkludon që kërkesa është e papranueshme dhe, si rrjedhojë, kërkesa për masë të përkohshme është pa objekt dhe duhet të hidhet poshtë.

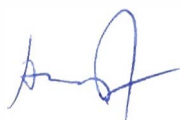
PËR KËTO ARSYE

Në mbështetje të nenit 47.2 të Ligjit dhe rregullave 36(2), 54(1) dhe 56(2) të Rregullores së punës më 19 shtator 2012 Gjykata Kushtetuese njëzëri

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA HEDHË POSHTË kërkesën për masë të përkohshme;
- III. Ky Vendim do t’u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20(4) të Ligjit; dhe
- IV. Ky Vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani